

חולין כא

עניין: שבירת מפרקת דעלי

דרך ארץ רבה פ"ה

ד לעולם יהיו כל בני אדם חשובין לפניך כלסטים. והוי מכבדן כר"ג. ומעשה ברכי יהושע שהשכים אצלו אדם. ונתן לו אכילה ושתיה והעלהו צגג לשכב ונמל סולם מתחתיו. מה עשה אותו האיש. עמד בחצי הלילה. ונמל את הכלים וכרכן במליתו וכיון שביקש לירד נפל מן הגג ונשברה מפרקתו. לשחרית השכים רבי יהושע ובא מצאו כשהוא נופל. אמר לו ריקה כך עושין בני אדם שכמותך. אמר לו רבי לא הייתי יודע שנמלת את הסולם מתחתי. אמר לו ריקה אי אתה יודע שנאמש היינו זהירין בך. מכאן א"ר יהושע (בן לוי) לעולם יהיו כל בני אדם בעיניך כלסטים והוי מכבדן כר"ג:

קהלת יעקב לבעל מלא הרועים

אהרן נתגלגל דעלי הכהן (שמן הטוב בשם סרורי סרוק), ועל כן נשבר מפרקתו (שמואל א' ד' י"ח) עונש על מעשה העגל עיין צערך עלי, ואחר כך נתגלגל בעזרה הסופר קלב ושם נתקן, אדם הראשון

פרנס לדורו לרבי אליעזר פרינץ עמ' 391

והלא ע"י נפילה כזו הנופל נידון תיכף למיתה ולדעתי צריך לומר מרפקו עכ"ל של השואל.

קושית ר"מ היא נכונה, דבנשבר מפרקתו לא יוכל לחיות עוד כדאיתא בחולין דף כ"א² והגם דשם קאמר נשבר מפרקת ורוב בשר עמו זה דוקא לענין שיהא מטמא מיד, אבל ודאי שלא יוכל לחיות עוד, ויעיין שם דקאמר גבי עלי זיקנה שאני. ובאמת צ"ע מאי קשיא לו להש"ס וכי משום דצריך ברוב הפעמים שבירת המפרקת³ עם רוב הבשר, הלא יוכל להיות שלפעמים מת בחבורה קלה ומכל שכן בשבירת מפרקת. אמנם נראה מדקאמר קרא ותשבר מפרקתו וימת משמע שמת מתוך שבירת מפרקת ועל כל פנים צריך עיון מנא ליה דלא היה רוב בשר עמו. אמנם נראה כמו שהוא בהרבה מקומות בש"ס שהתוצרן הוא המקשן, דהא קרא הכי קאמר, כי זקן האיש וכבד, משמע דלהכי מת אחר שנשבר מפרקתו, ולדידו בלאו הכי הרי הוא כמת אחר שנשבר מפרקתו, ועל זה קאמר באמת היה שם מפרקת בלא רוב בשר אבל משום זקנה שאני. אמנם נראה יותר דסובר הש"ס דהיכא דנפל על הארץ לא נפרק רוב בשר רק נשבר עצם המפרקת בלבד ובוה יוכל האדם לחיות עוד כמה שעות ועדיין לא מת שיהא מטמא ולהכי מקשה ואם תאמר אותו מעשה דעלי, מפרקת בלא רוב בשר הוי ומתרץ זקנה שאני. מאי דפשיטא ליה לרו"מ דע"י נפילה כזאת הנופל תיכף למיתה אול, לדידי עדיין הדבר מוטל בספק. דז"ל הש"ס חולין כ"א ע"א אר"י אמר שמואל נשבר מפרקת ורוב בשר עמה מטמא באוהל ואם תאמר אותו מעשה דעלי מפרקת בלא רוב בשר הוי, זקנה שאני עיי"ש. ולכאורה קשה מנ"ל להש"ס בפשיטות דבמעשה דעלי היה מפרקת בלא רוב בשר, דילמא באמת רוב בשר עמה היה והכתוב לא חש להאריך ולומר שנשברה מפרקתו עם הבשר כי אין בזה נפקא מינא,⁴ לכן נ"ל דידע הש"ס דבסתם נפילה לא נשבר רק המפרקת אבל הבשר עדיין קיים, וכאשר הוא בטבע הענין שהבשר שהוא רך עומד בפני הקשה ואינו נשבר בנפילה, מזה שמעינן שרק אם נשבר או נקרע הבשר עמה אז הוא כמת אבל אם נשבר רק העצם לבד עדיין יוכל לחיות כמה שעות עכ"פ. ועוד מוכח מהתם דבסתם נפילה ממקום גבוה לארץ לא נשבר רק המפרקת ולא נקרע רוב הבשר וא"כ גם כאן במס' דרך ארץ נאמר שנשבר המפרקת בלא רוב בשר והיה אותו האיש עדיין חי.

ע"י הבהן היה גלגול אהרן, על כן (שמואל א' ד' י"ח) ויהי צהומרו את ארון האלהים ויפל מעל הכסא אחרנית ומשבר מפרקתו, לפי שעל ידו נשברו הלוחות שבארון, ועצור שאמר פרקו נזמי הזהב, על כן נשבר מפרקתו, שכן הטוב בשם הר"י סרוק.